

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Облік і аналіз грошових коштів в ТОВ «ІНВАЦ»

м. Одеса

здобувача вищої освіти **Ільяшенко Карини Миколаївни**

Науковий керівник:

доктор економічних наук, професор

Крюкова Ірина Олександрівна

Рецензент: професор кафедри менеджменту і логістики

Одеської національної академії харчових технологій

доктор економічних наук, професор

Ніколюк Олена Володимирівна

Допущено до захисту

«__» _____ 2020р.

Завідувач кафедри **обліку і оподаткування**

професор _____ **І.О. Крюкова**

ЗМІСТ

	стр
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ГРОШОВИХ КОШТІВ.....	6
1.1. Економічна сутність та функції грошових коштів	6
1.2. Науково-правова база обліку грошових коштів.....	13
1.3. Методологічні аспекти аналізу грошових коштів на підприємстві.....	18
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗ ГРОШОВИХ КОШТІВ В ТОВ «ІНВАЦ».....	27
2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «ІНВАЦ»	27
2.2. Облікова політика та сучасний стан бухгалтерського обліку грошових коштів в товаристві	38
2.3. Аналіз рівня забезпеченості та використання грошових коштів в ТОВ «ІНВАЦ»	46
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ В ТОВАРИСТВІ.....	55
3.1. Удосконалення обліку грошових коштів в ТОВ «ІНВАЦ».....	55
3.2. Планування розміру готівкових коштів на підприємстві на перспективний період.....	68
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	78
ДОДАТКИ	84

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Становлення ринкової економіки в Україні, розвиток фінансово-господарських зв'язків між суб'єктами підприємницької діяльності, поява новітніх форм платіжних засобів, упровадження інформаційних технологій зумовили необхідність удосконалення обліку. Його реформування покликане адаптувати вітчизняну практику до вимог міжнародних стандартів та створити якісне інформаційне підґрунтя для прийняття управлінських рішень, спрямованих на забезпечення ліквідності підприємства в коротко- та довгостроковій перспективі. Саме грошові кошти та їх еквіваленти, як найважливіша ланка системи кругообігу ресурсів, формують базис для підвищення платоспроможності господарюючого суб'єкта. Вирішення цього найважливішого практичного завдання кожного суб'єкта господарювання неможливе без організації раціональної систем обліку грошових коштів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема обліку грошових коштів ніколи не втрачала своєї актуальності і завжди залишалась дискусійним питанням, що знайшло своє відображення у багатьох вітчизняних та зарубіжних дослідженнях. Найбільш обґрунтовано облік грошових коштів було висвітлено в наукових працях таких зарубіжних вчених, як: Багацька К.В, Бланк І.О., Бутинець Ф.Ф., Дерій М., Жук В.М., Мармуль Л.О., Огійчук М.Ф., Осадча Г.Г., Парді С.Р., Точук В.В., Ясищена В.В. та інші. Разом з цим, складність і динамічність факторів господарської діяльності сучасних бізнес-структур, необхідність забезпечення необхідного рівня ліквідності і платоспроможності підприємств та формування передумов їх сталого розвитку, зумовлюють необхідність продовження наукового пошуку у напрямі удосконалення управління та обліку грошових коштів бізнес-суб'єктів.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Кваліфікаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт кафедри обліку і оподаткування «Науково-методологічні засади

обліково-аудиторського забезпечення конкурентоспроможного підприємництва» (номер державної реєстрації 0115 U 001369).

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є розробка рекомендацій з вдосконалення обліку грошових коштів на підприємстві.

Багатогранність поставленої мети визначила необхідність вирішення таких завдань:

- дослідити сутнісну характеристику та нормативно-правову основу обліку грошових коштів;
- дати комплексну економічну оцінку сучасного стану розвитку суб'єкта дослідження;
- дослідити сучасний стан обліку грошових коштів на підприємстві;
- провести аналіз рівня забезпеченості і ефективності використання грошових коштів;
- обґрунтувати напрями удосконалення обліку грошових коштів в бізнес-суб'єкті.

Суб'єктом дослідження в дипломній роботі є ТОВ «ІНВАЦ» м. Одеса.

Об'єктом дослідження є процеси організації обліку грошових коштів підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні і прикладні аспекти обліку і аналізу грошових коштів в суб'єкті дослідження.

Період дослідження включає 2017-2019 роки.

Інформаційною базою дослідження виступають Закони України, Постанови Національного банку України, накази Міністерства фінансів України та інші нормативні документи з питань організації обліку грошових коштів, періодичні видання, що стосуються даної теми, фінансова звітність ТОВ «ІНВАЦ».

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети у кваліфікаційній роботі використовувались наступні методи наукових досліджень: монографічний (при характеристиці організаційно-економічних аспектів розвитку підприємства та дослідженні системи бухгалтерського

обліку), економіко – статистичний (при проведенні фінансово-економічного аналізу діяльності господарства), абстрактно-логічний (при розробці заходів удосконалення обліку грошових коштів, формулюванні висновків в пропозицій), розрахунково-конструктивний (при розрахунку мінімального розміру грошових коштів на перспективу).

Інформаційною базою дослідження є річні фінансові звіти та фінансові документи суб'єкта дослідження за 2017-2019 роки, дані первинного, синтетичного та аналітичного обліку прибутку в ТОВ «ІНВАЦ», статистичні збірники, законодавчі та нормативно-правові акти України, матеріали досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених економістів, опубліковані в періодичних виданнях.

Практичне значення одержаних результатів полягає в обґрунтуванні практичних положень і прикладних рекомендацій з удосконалення бухгалтерського обліку грошових коштів на підприємстві.

Апробація результатів дипломної роботи. Результати дослідження пройшли апробацію в ході обговорення доповідей здобувача на II Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів» (м. Харків, ХНТУСГ ім. П. Василенка, 30 жовтня 2020р.).

Публікації. Положення кваліфікаційної роботи, що виносяться на захист, викладено у матеріалах Міжнародної науково-практичної конференції, загальним обсягом 0,2 друк. арк., з яких особисто автору належить 0,2 друк. акр.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел з 64 найменувань, додатків. Загальний обсяг роботи складає 90 сторінок друкованого тексту, містить 26 таблиць.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Проведені дослідження показали, що облік грошових коштів – одна з найважливіших ділянок облікової роботи, яка сприяє формуванню передумов для забезпечення ліквідності підприємства, стабільного фінансового стану та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

ТОВ «ІНВАЦ» м. Одеса є малим за розмірами ресурсів бізнес-суб'єктом. Розмір сукупних активів підприємства становить 3639 тис. грн., кількість середньорічних працівників – 18 осіб. Предметом діяльності підприємства є надання послуг з сприяння реалізації інноваційної діяльності у спектрі її належного інформаційно-методичного, консультативного та інших форм забезпечення

За результатами підприємницької діяльності у 2019р. товариство отримало 2008 тис. грн. чистого доходу. Протягом 2017-2019рр. діяльність товариства визначалась низьким рівнем прибутковості, у звітному періоду розмір чистого прибутку склав 89,3 тис. грн. при рівні рентабельності 4,5%.

Як суб'єкт малого підприємництва, ТОВ «ІНВАЦ» складає й подає фінансову звітність за спрощеною формою. У відповідності з Наказом «Про облікову політику» ТОВ «ІНВАЦ», форма організації бухгалтерського обліку – автоматизована за допомогою використання спеціалізованої програми «1С: Бухгалтерія» версії 7.7.

Первинний облік грошових коштів на підприємстві організований за допомогою використання таких документів: прибуткові та видаткові касові ордери, журнал реєстрації касових ордерів, касова книга, касові і товарні чеки, рахунки-фактури, заявки на видачу грошей; платіжні відомості.

Для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів в касі підприємства використовується рахунок 30 "Готівка". Облік операцій на рахунках в банках ведеться на рахунку 31 "Рахунки в банках". ТОВ «ІНВАЦ» користується послугами АТ КБ «Приватбанк», АТ «УкрСиббанк» та здійснює безготівкові розрахунки через дані фінансові установи.

Аналітичний облік і контроль руху грошових коштів у ТОВ «ІНВАЦ» ведеться в касовій книзі та картці аналітичного обліку касових операцій, а також за за виписками банку. Синтетичний облік грошових коштів ведеться у журналі-ордері № 1. с.-г. та відомості 1.1.

Аналіз наявності та рівня результативності використання грошових коштів в товаристві показав, що загальна сума грошових коштів, яка була в наявності на підприємстві на кінець 2019р., становила 243 тис. грн. В цілому, рівень забезпеченості підприємства грошовим коштами за період дослідження є середнім.

Дослідження напрямів та руху грошових потоків показали, що основним джерелом їх формування була операційна діяльність товариства, в результаті якої чистий рух грошових коштів склав 224,2тис. грн.

Аналіз показав досить високий рівень фінансової автономії при достатньо високому рівні платоспроможності і ліквідності підприємства.

Аналіз ефективності використання грошових коштів товариства показав тенденцію нестабільну її тенденцію. В розрахунку на 1грн. грошових активів у 2019р. товариство тримало 0,3 грн. чистого прибутку. Період оборотності грошових засобів збільшився до 54 днів.

На підставі проведених досліджень, з метою підвищення ефективності використання грошових коштів, удосконалення їх обліку, а також підвищення результативності господарської діяльності в цілому, ТОВ «ІНВАЦ» запропоновано систему наступних заходів:

- удосконалення організації грошових коштів за рахунок доповнення Наказу «Про облікову політику» ТОВ «ІНВАЦ» інформацією про розмір та методи розрахунку ліміту готівки в касі підприємства;

- з метою консолідації фінансової інформації про порядок формування, руху, обсягів та синхронності грошових коштів на підприємстві вважаємо доцільним запропонувати товариству використовувати форму внутрішнього управлінського реєстру про рух грошових потоків.

- на перспективу для обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності рекомендовано відкрити аналітичні рахунки з обліку курсових різниць (3021-3142);

- доцільно сформувати зведену форму (реєстр) внутрішнього управлінського обліку грошових коштів в ТОВ «ІНВАЦ».

- імплементувати у практику обліку товариства рекомендованої системи обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими коштами та етапність планування грошових потоків.

Планові розрахунки показали, що мінімально необхідна сума грошових коштів, яка виявиться достатньою для забезпечення операційної діяльності ТОВ «ІНВАЦ» становитиме не менше 411,5 тис. грн. Така величина на 20% більше, ніж фактичні сума грошових коштів (всього), яка була в розпорядженні товариства у звітному 2019р.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ареф'єва С. О. Місце грошових коштів у системі управління економічною безпекою підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2019. № 1. С. 86-90.
2. Бабіч В.В., Сагова С.В. Фінансовий облік (облік активів). Київ: КНЕУ, 2006. С. 282.
3. Багацька К. В. Методичні підходи до аналізу грошових потоків. *Економічний аналіз*. 2016. № 1. С. 11–14.
4. Бечко В.П., Бечко Я.В. Проблеми обліку грошових коштів підприємств України та шляхи їх вирішення. Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітянські аспекти: Збірник наукових праць за матеріалами IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (30-31 березня 2020 р.). Дніпро: НМетАУ, 2020. 578 с.
5. Білик М.Д., Павловська О.В. Фінансовий аналіз. Київ: КНЕУ, 2011. 592с.
6. Бланк И.А. Управление финансовой стабилизацией предприятия. Київ: Ника-Центр. 2014. С.496.
7. Бондар А.В. Теоретичні підходи до методики аналізу грошових потоків підприємства. *Економічний форум* 2017. № 3. С. 56-64.
8. Бондаренко А.М. Організація та нормативно-правове забезпечення обліку готівкових коштів на сільськогосподарських підприємствах. *Молодий вчений*. 2015. № 3(18). С. 31-37.
9. Вольська В.В. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності в управлінні аграрними підприємствами. *Економіка АПК*. 2014. № 10. С. 25-32.
10. Гикава А.О., Гнатенко Є.П. Проблеми обліку грошових коштів на підприємстві. *Економіка і суспільство*. 2016. № 5. С. 121-129.

11. Голубнича Г. Фінансова звітність та первинна документація українських підприємств при застосуванні МСФЗ. *Вісник Київського національного університету ім. Т.Шевченка*. 2018. № 150. С. 29-34.

12. Готівкові розрахунки 2020. *Вісник. Офіційно про податки*. <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100008525-gotivkovi-rozrakhunki-5>.

13. Григоревська О.О., Каленченко Т.С. Проблеми своєчасного та повного відображення грошових коштів у системі бухгалтерського обліку. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2015. № 4. С. 259-662.

14. Губарик О.М., Приходько І.С. Інтерпретація поняття «грошові кошти та їх еквіваленти» за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. № 20. С. 254-259.

15. Дерій М. Дефініції «грошові кошти» і «грошові потоки»: відмінності та взаємозв'язок. *Економічний аналіз*. 2015. № 6. С. 60-64.

16. Єпіфанова І.Ю. Вхідні та вихідні грошові потоки підприємства як економічна категорія. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні». Вінниця, 2014. С. 247-249

17. Жмайлова О.Г. Проблеми обліку операцій з грошовими коштами та напрямки їх удосконалення. *Вісник СНАУ*. 2017. С. 114-119.

18. Жук В.М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки: монографія. Київ: ННЦ ІАЕ, 2009. 648 с.

19. Закон України «Про Національний банк України»: URL: <http://www.rada.gov.ua>.

20. Заремба Є. М. Грошові потоки підприємства: сутність і класифікація. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2014. № 2 (23). С. 87-92.

21. Івченко Л.В. Сутність грошових коштів: підходи до визначення. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 10. С. 798-803.

22. Ілляшенко К. М. Сучасний стан обліку грошових коштів аграрних формувань. Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-

конференції «Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів» (м. Харків, ХНТУСГ ім. П. Василенка, 30 жовтня 2020р.). С. 22-24.

23. Ільницький О. Проблеми своєчасного та повного відображення грошових коштів у системі бухгалтерського обліку грошової емісії в Україні. *Вісник Львівського національного університету*. 2016. № 62. С. 107–118.

24. Касич А.О., Циган Р.М. Концепція обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими потоками. *Облік і фінанси*. 2017. № 3(77). С. 28-37.

25. Качмар О.В. Теоретичні основи організації бухгалтерського обліку на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2019. № 3. С. 116-121. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua>

26. Коваль Л.В. Грошові кошти підприємства в контексті облікової політики. Матеріали міжнародної наукової конференції: «Інновації у розвитку суспільства» (23-24 вересня, м. Київ). Київ: МЦМД. 2017. С.17-19.

27. Ковальчук Н.О., Сокач М.І. Управління рухом грошових коштів вітчизняних підприємств: окремі теоретичні та практичні аспекти. *Молодий вчений*. 2018. № 12. С.40-47.

28. Колодізєв О. М. Управління грошовими потоками суб'єктів господарювання на основі методів аналізу ефективності використання фінансових ресурсів. *Економічний форум*. 2016. № 4. С. 56-64.

29. Костюнік О. В., Побережна В.В. Основні проблеми організації обліку безготівкових грошових коштів в Україні. *Агросвіт*. 2016. № 9. С. 312-317.

30. Крюкова І.О., Олійник О.О. Планування грошових потоків бізнес-суб'єктів аграрної економіки. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції “Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики» (м. Одеса, 13-14 вересня 2019р.). Одеса. ОНЕУ, 2019р. С. 119-122.

31. Кучер О. В. Система показників, що характеризують рух грошових коштів. *Молодий вчений*. 2017. № 6. С. 154-157.

32. Латик І., Волинець В.І. Методика обліку, аналізу і аудиту грошових коштів підприємства в програмі «1С:Бухгалтерія». URL: http://dspace.tneu.edu.ua/handle/3164_97/7320?mode=full.
33. Лега О.В. Баланс підприємства: історія та сучасні реалії. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. №11. С.863-866.
34. Лігоненко Л.О., Ситник Г.В. Управління грошовими потоками. Київ: Київ. нац. торг.- ек. ун-т, 2015. 225с.
35. Ліміт готівкових розрахунків у 2020р. *Бізнес*. URL: https://biz.ligazakon.net/news/184459_lmt-gotvkovikh-rozrakhunkv-khochut-stotno-zmenshiti.
36. Макаренко О.В. Аналіз нормативно-правового регулювання обліку грошових коштів. *Наукові праці SWorld*. 2017. №1. С. 8-14.
37. Мармуль Л.О. Організація обліку і контролю грошових коштів сільськогосподарських підприємств. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.3/108.pdf>.
38. Мартякова О.В. Грошові кошти в системі управління фінансово-господарською діяльністю підприємства. *Інноваційна економіка*. 2018. № 4(126). С. 158-162.
39. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств від 28.07.2006 р. URL: <http://uazakon.com/big/text892/pg1.htm>
40. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів». URL: http://dipifr.info/lib_files/standards/ukr/standards_010109/IAS_7.pdf.
41. Нагайчук В. В. Управління грошовими потоками підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень*. Одеса, 2017. №1(52). С. 245-249.
42. Налукова Н., Кулина Г. Оцінка ефективності управління грошовими потоками підприємства. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2020. № 1. С. 49-58.
43. Несходовський.І.С. Облік грошових коштів та контроль їх виконання в підприємствах торгівлі. URL: <http://www.nbu.gov.ua/ard/2009/09nisvpt.zip>.

44. НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <http://prou4otinfo/?section=browse&CatID>

45. Огійчук М.Ф. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах. Київ: Аграрна освіта, 2013. 605 с.

46. Онищенко В. Готівкові розрахунки 2020. *Головбух*. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/8178-gotvkov-rozrahunki-2020>.

47. Осадча Г.Г., Марчук А.М. Грошові кошти: облік касових операцій. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. №15. С.595-599.

48. Осовська Г.В., Юркевич О.О. Економічний словник. Київ: Кондор, 2007. 358с.

49. Остафійчук С.М. Грошові кошти та їх еквіваленти – найліквідніші активи підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2019. № 2(64). С. 215-220

50. Порядок організації безготівкових розрахунків в Україні. URL: ebk.net.ua/Book/FPravo/216/11254.htm.

51. Павловська О.В., Притуляк Н.М. Фінансовий аналіз. Київ: КНЕУ, 2007. 592с.

52. Парді С. Р. Шляхи вдосконалення обліку грошових коштів. *Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова*. 2018. № 2. С. 82-86.

53. Податковий кодекс № 2755 - VI від 02.12.2010р. зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>

54. Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства Фінансів України №88 від 24.05.95р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

55. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV. URL:<http://www.rada.gov.ua>.

56. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова від 15.12.2004 № 637. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17/ed20171229#n29>

57. Свірідова М.С. Крюкова І.О. Сучасні методичні підходи до оцінки грошових потоків підприємства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 016. 32. С. 48-54.

58. Стоянова-Коваль С.С., Крюкова І.О., Гоголь М. М., Морозюк Н.С. Організація бухгалтерського обліку. Одеса: «Атлант», 2015. 250с.

59. Томчук В.В. Облік грошових коштів при застосуванні електронних форм обліку. *Збірник наукових праць ВНАУ*. 2016. № 3(69). С. 190-195.

60. Томчук В.В. Удосконалення форми первинних документів обліку грошових коштів. Київ: ННЦ «ІАЕ». 2015. 251с.

61. Халатур С.М. Вдосконалення управління грошовими потоками сільськогосподарського підприємства в умовах фінансової нестабільності. *Агросвіт*. 2020. № 22. С. 126-131.

62. Циган Р.М. Чинники удосконалення системи обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими потоками підприємства. *Облік і фінанси*. 2018. № 3(81). С. 83-97.

63. Яка відповідальність за готівкові розрахунки в більших розмірах, ніж дозволено? *Дебет-Кредит*. 2020. URL: <https://news.dtki.ua/law/liability/65957>.

64. Ясищена В.В. Систематизація основних елементів обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими коштами підприємства. *Економічний простір*. 2016. № 106. С. 202-210.